

Documentatie over Simon de Waard

Documentatie over Simon de Waard
Mededelingenreeks Natuurmonument De Beer 17
Juli 2015, aangevuld december 2015
© Ed Buijsman, Houten

De Mededelingenreeks Natuurmonument De Beer
beoogt informatie over het voormalige natuurmonument De Beer toegankelijk te maken.
De uitgaven zijn beschikbaar via de website www.natuurmonumentdebeer.nl.

Foto voorpagina
Simon de Waard in zijn werkkamer,
Rochussenstraat 199b, Rotterdam, 1951.
Foto collectie H. de Waard

Correspondentieadres
Bovencamp 57
3992 RX Houten
030 6373498
info@natuurmonumentdebeer.nl

Deze uitgave of delen eruit mogen vrijelijk worden verspreid en vermenigvuldigd op voorwaarde dat te allen tijde duidelijk is welke de herkomst van de informatie is.

Inhoud

Inleiding	5
Personalía, data, enzovoorts	6
Adressen van De Waard	6
Bibliografie	8
In natuurtijdschriften.....	8
In kranten en tijdschriften.....	8
Mogelijk van De Waard.....	9
Overige teksten	9
Artikelen over De Waard	9
Films	10
Filmstroken	10
Buitenlandse reizen	12
Archiefmateriaal.....	13
Museum Volkenkunde.....	13
Doos 5	14
Doos 6	14
Grote doos ‘Valeo’.....	15
Stadsarchief Rotterdam	15
Stadsarchief Amsterdam	15
Gemeentearchief Zaanstad.....	16
Fotomuseum Rotterdam.....	16
Hans de Waard.....	16
De film van De Waard over natuurmonument De Beer	17

Inleiding

In 2010 is een biografie over Simon de Waard onder de titel ‘Simon de Waard. Leven en werk van de Rotterdamse cineast en fotograaf’ verschenen.¹ Tijdens het onderzoek dat mede ten grondslag lag aan het boek, is op onverwachte plaatsen informatie over delen van het leven van De Waard tevoorschijn gekomen. Niettemin is ook nu nog informatie over Simon de Waard schaars en fragmentarisch. Daardoor is ook het nodige niet opgehelderd, onduidelijk gebleven. Het is echter zeker mogelijk dat in de toekomst nieuwe informatie zal worden gevonden. In ieder geval is dat te hopen, want Simon de Waard blijft in een aantal opzichten een fascinerende persoonlijkheid. Deze publicatie is bedoeld om in de marge van de biografie een overzicht te geven van het thans bekende bronnenmateriaal.

Simon de Waard op zijn studeerkamer, Rochussenstraat 199b, Rotterdam. Jaartal onbekend.

¹ E. Buijsman (2011) *Simon de Waard. Leven en werk van de Rotterdamse cineast en fotograaf*. Tinsentiep, Houten. ISBN 978-94-91254-08-6.

Personalialia, data, enzovoorts

Simon de Waard, 26.8.1905, Bergen op Zoom – 26.9.1986, Rotterdam. Zoon van Engelbertus Petrus de Waard (Bergen op Zoom, 26.11.1880 – New York, 16.12.1943) en Neeltje Dina de Boer (Elburg, 8.10.1885 – Rotterdam, 2.3.1984).

Zie ook : 1. Voous;² 2. Overlijdensadvertentie dd. 27 september 1986 in de Nieuwe Rotterdamsche Courant →.

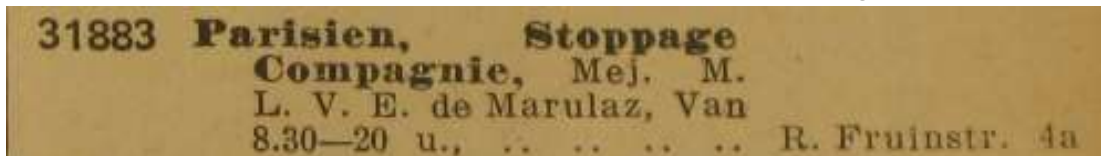
Simon de Waard had twee broers, Dirk (Dick; Breda, 19.4.1909 – Fijnaart, 7.12.1986) en Nicolaas (Niek; Breda, 17.4.1913 - ?) en twee zusters, Marie Antonette (Nettie; Breda, 27.4.1915 – Rotterdam, 17.5.1936) en Petronella Hendrika (Breda, 19.6.1917 - ?).

Eerste huwelijk met Adriana Johanna Thomassen (Rotterdam, 14.5.1905 – Brielle, 8.11.2000). Getrouwd 21 juni 1928; scheiding 5 september 1939.

Tweede huwelijk met Alida (Lie) van der Spek (5.9.1913 – 8.5.2006). Getrouwd 23 mei 1940; scheiding 29 juli 1953. Kinderen uit dit huwelijk: Hans (21.8.1942; Elisabeth (Liesbeth) en Petronella (Petra) (6.12.1944). Lie van der Spek trouwde na de scheiding met Jean Smeijer (was de eerste man van Maria Louise Valentine Eudoxie de Marülaz; zie hieronder!).

Derde huwelijk met Maria Louise Valentine Eudoxie de Marülaz [Marülaz soms ook als Marulaz en Marülàz]. (Marie Louise; Rotterdam, 6.6.1913 - ?). Getrouwd 4 mei 1960. Maria Louise V.E. de Marülaz was eerder getrouwd met Johannes Smeijer [Jean; 14.12.1911 – 23.12.1997]. Verloofd 1 januari 1933. Huwelijk 7 juni 1933. Scheiding 12.8.1953. Stiefdochter uit het eerste huwelijk van de derde vrouw van De Waard: Marie Louise Euxodie Gertrude Gilberte (Pim; 1.1.1934).

Woonadressen van Marie-Louise: Robert Fruinstraat 4 en Nieuwe Binnenweg 238.

Telefoongids Rotterdam no 97, maart 1949

Adressen van De Waard

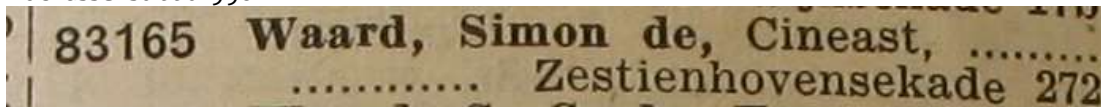
Th. Jacobalaan 14, Overschie, zie briefkaart 03.06.1937.

Roo-Valkstraat 8, zie brief 16.02.1939.

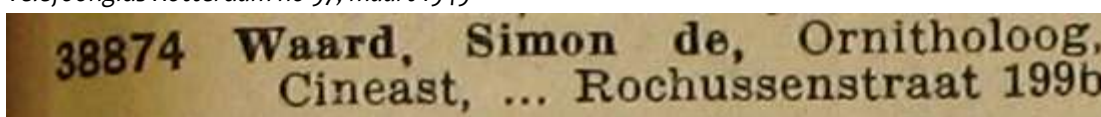
Schepenstraat 6c, zie brief dd 21.10.1941.

Zestienhovensekade 272.

Rochussenstraat 199b

Telefoongids Rotterdam no 97, maart 1949

Telefoongids Rotterdam no 102, februari 1952

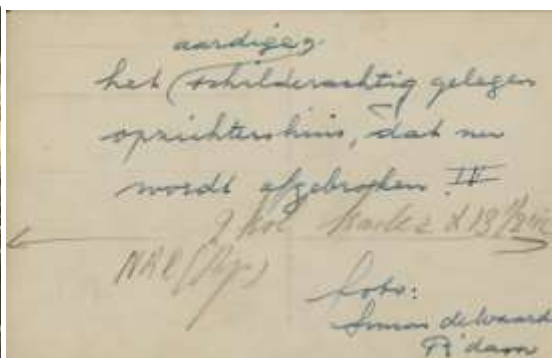
² K.H. Voous (1995) *In de ban van vogels*. Scheffers, Utrecht.

Links van links naar rechts Nicolaas, Dirk en Simon de Waard.
Rechts Simon de Waard met zijn derde vrouw Marie Louise.

Foto's van de reis naar Joegoslavië.

Voor en achterzijde van een foto van het huis van opzichter Korfmaker van natuurmonument De Beer.

Bibliografie

In natuurtijdschriften

- Met de tent naar Texel. *De Wandelaar* 7, 182-186, 1935.
- De reigerkolonie van de Rotterdamse Diergaarde. *De Wandelaar* 8, 121-123, 1936.
- Schuilhutherinneringen (I). *De Wandelaar* 8, 227-230, 1936.
- Schuilhutherinneringen (II). *De Wandelaar* 8, 267-272, 1936.
- Een novemberdag op De Beer. *De Wandelaar* 8, 365-373, 1936.
- Een winterse strandwandeling. *De Wandelaar* 9, 41-48, 1937.
- Paschen op de Veluwe. *De Wandelaar* 9, 74-80, 1937.
- Vogels in de polder. *In Weer en Wind* 1, 161-168, 1937.
- Een pinksterexcursie naar Schouwen. *De Wandelaar* 9, 162-170, 1937.
- Een ontmoeting met de zwarte specht. *In Weer en Wind* 3, 1-5, 1939.
- De reigers van Rotterdam. *In Weer en Wind* 3, 88-91, 1939.
- Een dagje bij de vogels op “De Beer” (I). *In Weer en Wind* 3, 172-178, 1939.
- Een dagje bij de vogels op “De Beer” (II). *In Weer en Wind* 3, 194-197, 1939.
- De kleine plevier broedvogel op “De Beer”. *In Weer en Wind* 3, 252, 1939.
- Bij de kemphanen (I). *In Weer en Wind* 4, 2-6, 1940.
- Bij de kemphanen (II: slot). *In Weer en Wind* 4, 40-44, 1940.
- Naar de Bakkerswaal. *In Weer en Wind* 7, 109-112, 1943.
- Naar de Bakkerswaal (II; slot). *In Weer en Wind* 7, 122-127, 1943.
- Herfsttocht naar Staelduin (I). *In Weer en Wind* 8, 137-140, 1944/45.
- Herfsttocht naar Staelduin (II: slot). *In Weer en Wind* 8, 147-151, 1944/45.
- Natuurstudiekamp Terschelling. *In Weer en Wind* 9, 155-159, 1946/47.
- Natuurstudiekamp Terschelling (vervolg). *In Weer en Wind* 9, 165-172, 1946/47.
- Vogels van de Vondelingenplaat (I). *In Weer en Wind* 10, 193-199, 1947/48.
- Vogels van de Vondelingenplaat (II). *In Weer en Wind* 10, 214-220, 1947/48.
- Op het Vogeleiland (I). *In Weer en Wind* 11, no 12, 232-240, 1949.
- Op het Vogeleiland (II). *In Weer en Wind* 12, no 1, 9-13, 1949.
- Op het Vogeleiland (III). *In Weer en Wind* 12, no 2, 32-36, 1949.
- Op het Vogeleiland (IV). *In Weer en Wind* 12, no 3, 46-52, 1949.
- Op het Vogeleiland (V). *In Weer en Wind* 12, no 4, 75-78, 1949.
- Nogmaals de Lachstern. *In Weer en Wind* 12, no 10, 187-193, 1950.
- Drie broedparen van de Lachstern, *Gelochelidon nilotica* (Gm.), op “De Beer”, Rozenburg, in 1949. *Ardea* 37, 161-167, 1950.
- Zangvogeltellingen op “De Beer” in 1951. *De Wandelaar in Weer en Wind* 19, 26-31, 1951.
- On the Gull-billed Terns at “De Beer” near Hook-of-Holland in 1949. *British Birds* 45, 339-341, 1952.

In kranten en tijdschriften

- Op het eiland Rozenburg. Het natuurmonument “De Beer”. *De Spiegel*, 1936.
- Panorama, 1937.
- Bij de vogels op “De Beer”, *Panorama* no. 21, 25 mei 1939.
- Vogellevens op “De Beer”, *Panorama*, 30 juni 1949.
- De koekoek - stem zonder lichaam. *Nieuwe Rotterdamse Courant*, 10 juni 1950.
- Op bezoek bij de purperreiger in Noordwest-Overijssel, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 29 juli 1950.
- Op bezoek bij de Lachstern, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 12 augustus 1950.
- Op zoek naar vogelgebieden in Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 23 september 1950.
- Het winterkoninkje – opvallende zanger en merkwaardig bouwspecialist, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 10 februari 1951.
- Natuurmonument De Beer – Unieke vogelbroedplaats aan de Noordzeekust, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 9 juni 1951.
- De Akerdijkse Plassen, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 11 augustus 1951.

- Waadvogels die voor de mens geen schuwheid kennen, Algemeen Dagblad, 6 oktober 1951.
 - Een vogeltrekdag aan de zee, Toeristenkampioen no 20, 15 oktober 1951.
 - Winterdag op “De Beer”, Algemeen Dagblad, 22 december 1951.
 - Vogels aan de zee, Algemeen Dagblad, 5 januari 1952.
 - Het rush-verschijnsel, Algemeen Dagblad, 9 februari 1952.
 - De lente is in vogelland, Algemeen Dagblad, 22 maart 1952.
 - Bij de dwergsterntjes, Algemeen Dagblad, 31 mei 1952.
 - Naar Zweden en Lapland voor de vogeljacht met de camera, Algemeen Dagblad, 7 juni 1952.
 - Heeft de vogelzang bepaalde functies?, Nieuwe Rotterdamsche Courant, 21 juli 1952.
 - Op zoek naar vogelnesten in de berkenbossen, Algemeen Dagblad, 9 augustus 1952.
 - Bleiksoye: vogeleiland in Noorwegen, Algemeen Dagblad, 13 september 1952.
 - Zomereinde en herfstbegin aan de zee, Nieuwe Rotterdamsche Courant, ?? september 1952.
 - Interessant vogelgebied, Algemeen Dagblad, 7 oktober 1952.
 - Voorjaarsverschijnselen in het polderland, Algemeen Dagblad, 20 maart 1953.
 - Als de natuur ontwaakt. De koekoek: ei in andermans nest, Algemeen Dagblad, 9 mei 1953.
 - Schouwens vogelstand, Algemeen Dagblad, 25 juli 1953.
 - Vogels in de wintertijd, Nieuwe Rotterdamsche Courant, 12 december 1953.
 - Voorjaar in vogelland, Nieuwe Rotterdamsche Courant, 13 maart 1954.
 - Vogellevens in Zuidslavië, Nieuwe Rotterdamsche Courant, 18 september 1954.
 - Vogellevens in Zweden, Nieuwe Rotterdamsche Courant, 14 mei 1955.
 - Een Noorse vogelrots, Nieuwe Rotterdamsche Courant, 4 juni 1955.
 - Vogels aan de Noorse kust, Nieuwe Rotterdamsche Courant, 2 mei 1959.
 - Skokholm – vogeleiland voor Wales, Nieuwe Rotterdamsche Courant, 16 december 1961.
-
- Voorjaarsexcursie in Brabant, Nieuwe Rotterdamsche Courant, [datum niet bekend]
 - Waarnemers zijn nu paraat, Nieuwe Rotterdamsche Courant, [datum niet bekend]
 - Een vogeleiland in de Oostzee, Nieuwe Rotterdamsche Courant, [datum niet bekend]
 - Stora Karlsö: vogeleiland in de Oostzee, Algemeen Dagblad, [datum niet bekend]
 - Het woudaapje, schuwe viseter, Algemeen Dagblad, [datum niet bekend]
 - In Schouwens duinen, Algemeen Dagblad, [datum niet bekend]
 - Avontuur met de bontbekplevier, Algemeen Dagblad, [datum niet bekend]
 - De Kieviet, Algemeen Dagblad, [datum niet bekend]
 - Herfsttooi van buiten, Algemeen Dagblad, [datum niet bekend]

Mogelijk van De Waard

- Broedtijd achter de duinen en aan zee. Algemeen Dagblad, 9 juni 1951.
- Weerzien van De Beer. Algemeen Dagblad, 11 augustus 1951.
- De Beer is de Beer niet meer. Algemeen Handelsblad, 24 oktober 1953.
- Verloren in de wijde, ijle ruimte waar het water speelt met honderden dode kwallen en rozestruiken laaiende vlammen lijken. Nieuwe Rotterdamsche Courant, 5 november 1955.

Overige teksten

- Op het vogeleiland “De Beer”. Toelichting op de diaserie. Diaserie van 60 zwartwitdia’s met bijbehorend boekje. Stichting Centraal Projectie Instituut, Amsterdam.
- De Vogels. In: Het Natuurmonument “De Beer”, Stichting Natuurmonument De Beer, Utrecht, 1951, p. 10-16.³

Artikelen over De Waard

- Simon de Waard met rijke buit terug uit het land van Tito. Het Vrije Volk, 9 juli 1953.
- Simon de Waard: “Wij zijn de natuur kwijt”. Tijd/Maasbode, 20 augustus 1966.
- Beroepstoerist Simon de Waard. Het Vrije Volk, 26 juli 1968.

³ Ongewijzigd overgenomen in de tweede druk uit 1954.

Films⁴

- Vogels en Landschap van “De Beer”, 1939
- Eenden en meeuwen in wintertijd, 1947⁵
- Vogels van de Vondelingenplaat, 1947
- De idyllische vuilnisbelt, 1948
- Op en om de Ackerdijkse plassen, 1948
- In het land van der watermolens, 1948
- Op het Vogeleiland/Vogeleiland “De Beer”, 1949⁶
- In Noordwest Overijssel⁷
- De Maaslandse Vlietlanden⁸
- Bos en Hei⁹
- Strand en Wad¹⁰
- Zweden en Lapland in kleur, Zweden en Lapland, 1952
- Zwerftocht door Joegoslavië, Joegoslavië, 1953
- Tuin van Europa, Portugal, 1954
- Het groene eiland. Land en volk van Ierland, Ierland, 1955
- [...], Marokko, 1956
- Iberische suite, Spanje, 1957
- [...], Denemarken en Noorwegen, 1958
- Tussen Grieken en Goden, Griekenland, 1959
- Land en volk van Tsjechoslowakije, Tsjechoslowakije, 1960
- De burens aan de overkant, Engeland, Wales en Schotland, 1961
- In het land van Atatürk,, Turkije, 1962
- [...], Finland, 1963
- In het land van de puszta's, Hongarije, 1964
- Polonaise, Polen, 1965
- Grüz Gott, Oostenrijk, 1966
- La bella Italia, Italië, 1967
- Roemenië vandaag, Roemenië, 1968
- Zwitserland van alle kant, Zwitserland, 1969
- [...], Denemarken, 1970
- Portugal, 1971
- Impressies van Spanje, Spanje, 1972
- [...], Zweden, 1973
- [...], Noorwegen, 1974

Filmstroken

- Op het vogeleiland “De Beer”. Diaserie van 60 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. Stichting Centraal Projectie Instituut, Amsterdam.
- Lappen zwerven rond de pool. Beeldstrook nummer 26. Diaserie van 25 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. NCRV schoolradio. 1954.
- Portugal, de tuin van Europa. Beeldstrook nummer 56. Diaserie van 25 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. NCRV schoolradio. 1956.
- Het groene Erin. Beeldstrook nummer 68. Diaserie van 25 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. NCRV schoolradio. 1956.

⁴ [...]: titel onbekend.

⁵ Over het Verversingskanaal in Den Haag.

⁶ Zie ook bij ‘Archiefmateriaal/Stadsarchief Rotterdam’ en ‘De film van Simon de Waard over natuurmonument De Beer’.

⁷ Jaartal onbekend maar van vòòr 1951; zie Jaarverslag van de Vogelbeschermingswacht Zaandam.

⁸ Jaartal onbekend maar van vòòr 1951; zie Jaarverslag van de Vogelbeschermingswacht Zaandam.

⁹ Over de Hoge Veluwe. Jaartal onbekend maar van vòòr 1953; zie ook uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering op 20 maart 1953 van de AVN Den Haag.

¹⁰ Over Texel. Jaartal onbekend maar van vòòr 1953; zie ook uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering op 20 maart 1953 van de AVN Den Haag.

- Joegoslavië, het land langs de Adria. Beeldstrook nummer 82. Diaserie van 25 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. NCRV schoolradio. 1957.
- Een kameelreis door Marokko. Beeldstrook nummer 88. Diaserie van 26 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. NCRV schoolradio. 1957.
- Spanje, castagnetten en torero's. Beeldstrook nummer 139. Diaserie van 25 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. NCRV schoolradio. 1960.

Daarnaast heeft De Waard nog enkele aantallen beelden geleverd voor de volgende diaseries van de NCRV-schoolradio: C18 - Onze vriend de hond, 38 - Na gedane arbeid, 76 - Onze blaffende vrienden en B 257 - Allah akbar, God is groot.

Exemplaren van deze filmstroken bevinden zich in het archief van het Onderwijsmuseum in Rotterdam.

NB: Sommige filmstroken zijn ook nog tweedehands via de reguliere (commerciële) handel te betrekken.

LEDENAVOND AULA V.U.-GEBOUW
MAANDAG 6 FEBRUARI - (HERHALING DINSDAG 7 FEBRUARI) - 8 UUR

HET GROENE EILAND
LAND EN VOLK VAN IERLAND - Met kleurenlichtbeelden en kleurenfits
Inleidende lezing door de maker van de film **Simon de Waard**

Over het eiland weten wij maar weinig of van dit zo geïsoleerd liggende eiland. Wij horen alleen van, dat het van jaar af doring geladen archipel is geworden. (op het voorbeeld van nu - Irtan - dat ook Engels bezet is), wij hebben het eens gekend, dat er veel mensen met veel haast zijn, dat het land mooi groen is, dat het er bijna altijd regent en zo aan er nog wel enkele zaken, die wij weten of weten te weten, maar wat is juist en wat niet?

Onderzoekende is vorig jaar in de gelegenheid geweest twee lange maanden door Ierland te reizen en daarbij opnamen te maken van alles wat karakteristiek is voor het land en nu te het de lezing van U door middel van een lezing, gekaarde met lichtbeelden en films, een zo complete mogelijk beeld te geven van „Eire“. Wij willen U alomt verzoeken, dat het woord van deze land is het veel afwisseling; wij vinden er geweld fraai begroene heuvels en dalen met veel landschap, waarvan als nog en verrassen landschap, prachtige rotskanten, geweldige landschap, en landschap, prachtige, meergebieden, waar bergen en heuvels, heuvels en watervallen zijn, wij willen te een symfonie van natuur- en landschap, die het van schijven en dichten het zeer rijk van landschap. Mag ik het voor het ogenblik hierbij laten? S. d. W.

TOESANGEBWIJZEN 1 30 met alle dagelijkse verkrijgbaar op het Secretariaat op vertoon der ledenkaart 1955/56. - Telefoon kaartjes 12 kost extra. - Telefoon 25405.

Een serie uit „Verleden en“ (Filmstrip in Casso)

3^e PROGRAMMA-NUMMER 1955-1956
VOLKS-UNIVERSITEIT TE ROTTERDAM

TELEVISIE
brengt actualiteiten, sport, humor en culturele avonturen in de huiskamer. - Vrijdag 19.00 uur

RIJKEN DE LANGE
KORTE LIDMAAN 28 ROTTERDAM

16 59

Het Secretariaat der Volks-Universiteit, Westzandweg 145; is dagelijks geopend van 9-5 uur en van maandag tot en met vrijdag 's avonds van 7.15-9.15 uur. Telefoon 25405. Postadres 27200. De kasboek is ter beschikking van de leden. Voor de leden der V.U. is de toegang tot de kasboek gratis, voor de afsluiting kasboek men 25 en per jaar administratiekosten.

Over het 'Groene eiland' waarmee De Waard vanaf najaar 1955 voordrachten gaf.

Buitenlandse reizen

Jaar	Data	Land(en)	Notitieboek	Film
1952		Zweden en Lapland	Volkenkunde	De Wolde ¹¹
1953	26 april – 15 juni	Joegoslavië	Volkenkunde	De Wolde
1954		Portugal	Volkenkunde	?
1955	6 mei - ?	Ierland	Volkenkunde	?
1956		Marokko	Volkenkunde	De Wolde
1957	3 mei - ?	Spanje	Volkenkunde	?
1958	7 mei - ?	Denemarken en Noorwegen	Volkenkunde	?
1959	29 april – 18 juni	Griekenland	Volkenkunde	?
1960	4 mei – 15 juni	Tsjechoslowakije	Hans de Waard	De Wolde
1961	10 mei – 9 juli?	Engeland, Wales, Schotland	Volkenkunde	De Wolde
1962	29 april – > 15 juni	Turkije	Volkenkunde	De Wolde
1963	16 mei – 1 juli	Finland	Volkenkunde	De Wolde
1964	23 mei - 31 juni	Hongarije	Volkenkunde	De Wolde
1965	1 juni – 16 juli	Polen	Volkenkunde	De Wolde
1966	26 mei – 15 juli	Oostenrijk	Volkenkunde	De Wolde
1967	?	Italië	Volkenkunde	De Wolde
1968	7 mei – 29 juni	Roemenië	Volkenkunde	De Wolde
1969	12 mei – 11 juli	Griekenland	Volkenkunde	De Wolde
1970	20 mei – 30 juni	Denemarken	Volkenkunde	?
1971	25 mei – 10 juli	Portugal	Volkenkunde	De Wolde
1972	5 mei – 23 juni	Spanje	Volkenkunde	De Wolde
1973	26 mei – 4 juli	Zweden	Volkenkunde	?
1974	18 mei – 29 juni	Noorwegen	Volkenkunde	?

Simon de Waard (midden) in Lapland. Foto collectie H. de Waard.

¹¹ De Wolde is de man die de spullen van De Waard heeft gered. Hij heeft de buitenlandse films van De Waard zelf gehouden. Naar eigen zeggen wil hij de films 'misschien' aan de ambassades van de betreffende landen aanbieden (informatie 2014). Laatste bekende adres van Henk de Wolde: Julianastraat 19, 4328 AR Burgh-Haamstede, telefoon 0111 795006, 06 52463702.

Archiefmateriaal

Museum Volkenkunde

In het depot van het museum Volkenkunde in Leiden bevindt zich een grote hoeveelheid materiaal uit de nalatenschap van Simon de Waard. Dit materiaal is niet geïnventariseerd. Hieronder een beschrijving van dit materiaal op hoofdlijnen.¹²

1. Grijs plastic systeemdoos, geen opschrift. Ca. 115 dia's, Turkije.
2. Houten systeemdoos met opschrift 'Italië en beetje Oostenrijk'. Ca. 125 dia's.
3. Houten, beplakte systeemdoos met opschriften 'Spanje, Zwitserland III' en 'Reserve Roemenië'. Ca. 100 dia's. Bevat tevens handgeschreven inventaris met de titel 'Zwitserland III'.
4. Metalen systeemdoos met opschrift 'Oostenrijk'. Ca. 100 dia's; bevat tevens drie blaadjes handgeschreven toelichting.
5. Houten, beplakte systeemdoos met opschriften 'Engeland'. Ca. 100 dia's; deksel doos aan binnenkant beschreven met praktische feiten over Engeland.
6. Metalen systeemdoos met opschrift 'NOORWEGEN'. Ca. 50 dia's.
7. Rode systeemdoos, merk Halle, met de opschriften 'Zweden' en 'Portugal'. Ca. 80 dia's.
8. Rode systeemdoos, merk Halle, met twee maal het opschrift 'Joegoslavië'. Ca. 65 dia's.
9. Kartonnen, beklede systeemdoos met het opschrift 'Zweden II'. Ca. 50 dia's met gedeeltelijke annotatie in het deksel van de doos.
10. Houten systeemdoos met het opschrift 'Portugal I'. Ca. 50 dia's met gedeeltelijke annotatie over Joegoslavië in het deksel.
11. Houten systeemdoos met het opschrift 'II Noorwegen' en 'Finland II'. Ca. 50 dia's.
12. Kartonnen, beklede systeemdoos met het opschrift 'Engeland'. Ca. 40 dia's met enkele aantekeningen in het deksel van de doos.

Overzicht van het archiefmateriaal van De Waard in het depot van het museum Volkenkunde in Leiden, januari 2010.

¹² De nummering is alleen in dit document gebruikt en verwijst dus niet naar nummers op het materiaal.

13. Merkloze sigarendoos met de opschriften 'Finland' en 'Noorwegen'. Ca. 65 dia's; bevat tevens getypt briefje dd 21.9.1967 van het Italiaanse Verkeersbureau over geleende dia's.
14. Sigarendoos Compania Cadena met het opschrift 'Polen'. Ca. 30 dia's; tevens een grote hoeveelheid korte stukjes film
15. Sigarendoos Willem II Fantastica met het opschrift 'Zwitserland'. Ca. 25 dia's.
16. Sigarendoos Carl Upmann met de opschriften 'Noorwegen', 'Tsjecho', 'Zweden', 'Jan v Gent' en 'Noorwegen'. Ca. 45 losse negatieven.
17. Naamloze sigarendoos zonder opschrift. Ca. 75 dia's waarvan ca. 20 privéachtig.
18. Kartonnen, beplakte systeemdoos met het opschrift 'Zweden I Zweden'. Ca. 50 dia's met gedeeltelijke annotatie in het deksel van de doos.
19. Kartonnen, beplakte systeemdoos met het opschrift 'Noorwegen'. Ca. 50 dia's.
20. Houten systeemdoos met het opschrift 'Marokko II'. Ca. 50 dia's.
21. Houten systeemdoos met het opschrift 'Noorwegen III'. Ca. 50 dia's met annotatie in het deksel van de doos. N.B. Opschrift slecht leesbaar: 'III' kan ook 'I' of 'II' zijn.
22. Metalen systeemdoos, merk Emro, met geplakt papiertje op deksel met tekst 'GriekenlaND'. Ca. 100 dia's; tekstplakkertjes met omschrijving op dia's.
23. Houten doos Sandeman met opschriften 'Zweden en Lapland'. Ca. 75 dia's,
24. Houten systeemdoos met het opschrift 'Portugal II'. Ca. 50 dia's.
25. Houten systeemdoos met het opschrift 'Marokko'. Ca. 50 dia's met annotatie in de deksel.
26. Kartonnen, beplakte systeemdoos met het opschrift 'Spanje II'. Ca. 50 dia's.
27. Houten systeemdoos met opschrift 'Portugal III'. Ca. 75 dia's met annotatie in deksel. N.B.: Bevat ook ander materiaal, waarschijnlijk van de reis naar Tsjecho-Slowakije.
28. Houten systeemdoos met de opschriften 'Spanje I' (doorgestreept) en 'Denem I'. Ca. 50 dia's; met annotatie in deksel.
29. Rode systeemdoos, merk Halle, met de opschriften 'Zweden'. Ca. 80 dia's.
30. Houten systeemdoos met het opschrift 'Noorwegen III'. Ca. 40 dia's.
31. Houten systeemdoos met de opschriften 'Ierland III' (doorgekrast) en 'Zwitserland I'. Ca. 40 dia's; met gedeeltelijke annotatie in deksel.
32. Kartonnen, beplakte systeemdoos met het opschrift 'Noorwegen II'. Ca. 50 dia's.
33. Plastic doos, merk Paterson, met het opschrift 'Tsjechoslowakije'. Ca. 50 dia's.
34. Sigarendoosje Hofnar. Ca. 50 dia's; veel privéachtig.

Doos 5

35. Metalen systeem doos met opschriften 'Italië reserve', 'res Italië', 'Zwitserland'. Ca. 60 dia's. Beschrijving op dia's.
36. Metalen systeem doos met opschrift 'Polen'. Ca. 140 dia's. Dia's veelal genummerd.
37. Houten systeemdoos met opschrift 'Roemenië I'. Ca. 50 dia's. Met veel gebruikt intro: kaart, vlag, wapen, grensovergang, geld.
38. Houten systeemdoos met opschrift 'Roemenië I'. Ca. 50; met in deksel papier met feitelijkheden. Toelichting op dia's.
39. Houten, beplakte systeemdoos met het opschrift 'Spanje I'. Ca. 50 dia's; met wat aantekeningen in deksel. Toelichting op dia's.
40. Houten systeemdoos met het opschrift 'Spanje I' en opschriften 'Roemenië III', 'Spanje III', 'Denem II'. Ca. 45 dia's. Met foto van ML.
41. Houten systeemdoos met het opschrift 'Ierland II'. Ca. 50 dia's; genummerd.
42. Houten systeemdoos met het opschrift 'Ierland I'. Ca. 50 dia's; genummerd.
43. Houten systeemdoos met het opschrift Zwitserland I'. Ca. 50 dia's met annotatie 51 t/m 100.
44. Houten systeemdoos met het opschrift 'Spanje II' en opschriften 'Spanje III', 'Denem II'. Ca. 50 dia's; in deksel gedeeltelijke annotatie.

Doos 6

45. Plastic systeemdoos met het opschrift Hongarije' en vage tekst 'reserve' met aparte annotatie en krantenartikel. Ca. 40 dia's; genummerde dia's, gedeeltelijk met tekst. Foto's van artikel en annotatie.
46. Houten systeemdoos met het opschrift Griekenland'. Ca. 40 dia's.
47. Metalen systeem doos met opschriften Programma Portugal reserve Oostenrijk en Roemenië'. Ca. 80 dia's. Kaart met annotatie.

Doos 'Valeo'

met los materiaal, veel blauwe diaraamdoosjes (ROWI), een aantal sigarendoosjes en een kartonnen doos.

48. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Spanje'. 7 dia's.
49. Doosje 'ROWI' zonder landaanduiding met opschrift '1'. Ca. 40 dia's.
50. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Roemenië'. Ca. 40 dia's. Foto van ML.
51. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Spanje'. 7 dia's.
52. Doosje 'ROWI' zonder opschrift. 35 dia's.
53. Doosje 'ROWI' met opschrift '3' en 'Joegoslavië'. Ca. 20 dia's. Folder over de film over Oostenrijk als opvulmateriaal gebruikt. Foto's van folder, foto van SdW voor tent in Joegoslavië (99).
54. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Joegoslavië', 'Italië', 'Noorwegen', '3'. 8 dia's.
55. Doosje 'ROWI' met opschrift 'reserve Portugal'. 18 dia's.
56. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Joegoslavië', 'Turkije', 'Oostenrijk'. 30 dia's.
57. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Noorwegen 1974'. 22 dia's. Foto's van ML (2x).
58. Doosje 'ROWI' zonder opschrift. 8 dia's.
59. Doosje 'ROWI' met opschrift 'oud', 'Noorwegen'. 30 dia's.
60. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Italië' (vaag). 7 dia's.
61. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Griekenland' (vaag). 10 dia's.
62. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Turkije' (vaag), 'Oostenrijk' (vaag). 20 dia's.
63. Doosje 'ROWI' met opschrift 'privé oma', 'Hongarije'. 30 dia's. Enkele gefotografeerd.
64. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Tsjechoslowakije'. 20 dia's.
65. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Denemarken', 'Ierland'. 13 dia's.
66. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Engeland'. 8 dia's.
67. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Spanje 1972'. 18 dia's.
68. Doosje 'ROWI' zonder opschrift, met plakbandresten. 10 dia's.
69. Kartonnen sigarendoosje 'Hofnar' met opschrift 'Film Finland'. Bevat 3 stukken film.
70. Metalen sigarendoosje 'Hofnar'. Ca. 60 dia's. Foto's van ML+SdW en SdW.
71. Kartonnen sigarendoosje 'Willem II' met opschrift 'Italië'. Ca. 50 dia's (in papieren raampjes).
72. Kartonnen doos 'Gothische kaarsen' met opschrift 'Portugal en Engeland en ML'. Ca. 55 dia's.
73. Ca. 110 losse dia's. Enkele daarvan met ML.

Totaal bevat dit archiefmateriaal bij Museum Volkenkunde naar schatting 3600 dia's.

De meeste dia's verkeren in een slechte staat.

Stadsarchief Rotterdam

Titel Archief van de Volks-Universiteit te Rotterdam.

Toegangsnummer 75.

Inventarisnummers vooral 319 en 320, Programmanummers der Volks-Universiteit te Rotterdam 1948-1963.

Het archief van de Volksuniversiteit in Rotterdam is interessant, omdat het wat documentatiemateriaal bevat over de lezingen die De Waard gaf voor deze organisatie.

Titel Natuurgebied De Beer.

Dit is de film waarvan de juiste titel is 'Op het vogeleiland' en heeft een totale speelduur van 70 minuten.

De film is op DVD in het Stadsarchief Rotterdam te bekijken

Stadsarchief Amsterdam

Titel Archief van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten¹³

Toegangsnummer 999

Inventarisnummers

¹³ De Beer kende een zelfstandig beheersorgaan, de Stichting Natuurmonument De Beer. In 1975 is de stichting opgeheven en zijn de resterende terreinen overgegaan naar Natuurmonumenten. Daarom is ook het archief van deze stichting in het archief van Natuurmonumenten terecht gekomen.

- 2604 Verslagen betreffende de vogelwaarnemingen en plantengroei op het natuurmonument De Beer, opgemaakt door particulieren 1934 – 1963.
- 2601 Ingekomen en minuten van uitgaande stukken 1933-1945.
- 2602 Ingekomen en minuten van uitgaande stukken 1948-1960.
- 2650 Album met foto's van de fauna en flora op het natuurmonument De Beer.

Gemeentearchief Zaanstad

In dit archief bevindt zich materiaal van de Vogelbeschermingswacht Zaanstreek (PA-0448 Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, 1943-2010). Er is geen inventaris beschikbaar; het materiaal is niet toegankelijk. De auteur mocht op 15 januari 2010 delen van het archief inzien. Het archief bevat correspondentie en promotiemateriaal over de lezingen die De Waard in het begin van de jaren vijftig voor de Vogelbeschermingswacht gaf.

Fotomuseum Rotterdam

In het Fotomuseum bevinden zich afdrucken van foto's van De Waard. Deze zijn niet op stuksniveau geïnventariseerd. De auteur heeft op 12 november 2011, samen met Loes van Harreveld van het Fotomuseum, een ordening op hoofdlijnen aangebracht. Het materiaal is als volgt in dozen geordend: 1. Finland (1963), Zweden (1952), Engeland (1961); 2. Oostenrijk (1966), Portugal (1954, 1971), Joegoslavië (1953), Hongarije (1964), Noorwegen (1958), Griekenland (1959), Spanje (1957); 3. Italië (1967), Spanje (1957), Portugal (1954, 1971); 4. De Beer, vogels (Nederland), Denemarken (1958, 1970), Ierland, Buitenland (overig); 5. De Beer (foto's Kooijmans), Vogels, Personen NL, Marokko (1956), Turkije (1962); 6. De Beer; 7. Natuur, Nederland; 8. (Landschap) Nederland; 9. Natuurstudiekamp (1946), (Landschap) Nederland, Verversingskanaal Den Haag; 10. Tsjecho-Slowakije (1960), Marokko (1956), Polen (1965), Zwitserland (1969), Roemenië (1968); 11. Natuur Nederland; 12. Buitenland (overig).

Hans de Waard

Hans de Waard, zoon van Simon de Waard, heeft enig materiaal van de reizen naar Zweden/Lapland (1952), Joegoslavië (1953) en Tsjecho-Slowakije (1960) [onder andere het notitieboekje].

Simon de Waard aan de Poolcirkel. Locatie en jaartal onbekend. Foto depot Museum Volkenkunde.

De film van De Waard over natuurmonument De Beer

Het is zeker dat De Waard al voor de Tweede Wereldoorlog een film over natuurmonument De Beer onder de titel 'Vogels en landschap van De Beer' heeft gemaakt; zie de berichten in het Rotterdamsch Nieuwsblad uit 1938 en 1939. Waarschijnlijk is dit materiaal (deels) verloren gegaan bij het bombardement van Rotterdam in de meidagen van 1940. Aan het eind van de jaren veertig heeft De Waard opnieuw een film over De Beer, nu met de titel 'Op het vogeleiland', hoewel hij als ondertitel soms ook nog 'Vogels en landschap van De Beer' gebruikt. De naoorlogse film bestaat uit twee delen en is (op DVD) te zien in het Stadsarchief Rotterdam.¹⁴

Rotterdamsch Nieuwsblad, 11 april 1938, Blz. 24

Vogels en landschap van „De Beer

Een mooie film.

Zondagavond vertoonde de vogelfotograaf Simon de Waard voor den Ned. Trekkersbond zijn film „Vogels en landschap van De Beer”, terwijl hij tevens een korte uiteenzetting gaf over het ontstaan van De Beer. De film begon met een fraaie opname van eenige vischterschepen in het haventje te Hoek van Holland, hetgeen al dadelijk deed vermoeden, dat de film fotografisch een zeer goeden indruk zou maken. Na het eerste deel met de broedende weidevogels, waarin vooral de graspieper met jongen een zeer mooi gedeelte was, vertoonde het tweede deel de broedende strandvogels. Grappig is het te zien, hoe de kluut met zijn lange pooten op een nest met eieren gaat zitten. Het vischdiefje, dat zijn jongen onder de vleugels nam, om ze tegen de heete zonnestralen te beschermen, deed zeer moederlijk aan. Deel drie gaf o.a. goed het verschil tusschen het bontbek- en strandplevrietje te zien. Een fitis, die zijn jongen voert, was met heel veel moeite, maar met evenveel succes gefilmd. Dit deel sloot met een opname van het zeldzame pijlkruiddikens.

Deelen vier en vijf waren gewijd aan de trekvogels. Voor deze deelen is wel het meest van het gebied van den vervaardiger geveerd. Urenlang, soms dagenlang duurde het, voordat een vogel voor de lens kwam. Zeer goed ziet men op de film de verschillende wijze van voedselzoeken bij den Kievit, den tuteluur en den scholekster. De scholekster blijkt een zeer zindelijke vogel te zijn, die alles eerst in 't water afspoelt, alvorens het in te slikken. Het interessantst waren wel de opnamen van het blauwborstje en de waterral. Waarschijnlijk broeden deze beide zeer zeldzame vogels op „De Beer”. De laatste vogel is een voedselzoekende lepelaar en dan eindigt de film met een paar zeldzaam mooie tegenlichtopnamen van de zee en den mond van den Nieuwe Waterweg.

Fraai gefilmde landschappen en bloemen wisselden voortdurend de vogels af. De bloeiende wilgenkatjes tegen de lucht genomen, waren een streeling voor het oog.

Rotterdamsch Nieuwsblad, 13 januari 1939, Blz. 14

Aquarium- en terrariumvereen. „De Natuur”.

Voor een groot aantal leden en genootgenen heeft de heer S. de Waard uit Overschie in de vroegere Schoolboscoop aan de Goudscheefmaat zijn film over: „Vogels en Landschap van De Beer” vertoond.

De film gaf achtereenvolgens het ontstaan van „De Beer”, het bekende natuurreservaat, dat zoodoort in de nabijheid van Rotterdam is gelegen en gelegenheid biedt tot het waarnemen van veel natuurschoon en vooral tot het observeren van verscheidene dieren, die wij in ons gewone leven nimmer ontmoeten.

Alvorens tot het vertoonen van de film over te gaan, heeft de heer De Waarde in een vlotte voordracht de bijzonderheden verteld van zijn verblijf in het natuurreservaat en de wijze, waarop de verschillende moeilijkheden om de dieren „onder schot” te krijgen worden overwonnen.

De voorzitter van „De Natuur” de heer T. Anceaux, opende en sloot de bijeenkomst op de gebruikelijke wijze.

¹⁴ Zie verder bij Archiefmateriaal/Stadsarchief Rotterdam.

Houdt de gedachte aan De Beer levend!